

ΚΑΙ ΟΜΩΣ ΥΠΑΡΧΕΙ!

Αναφορά στην εθνική μακεδονική μειονότητα και στο δέσιμό της με την ιστορία της Αριστεράς στην Ελλάδα

Του **Χάρη Παπαδόπουλου**

Υπάρχει εθνικά μακεδονική μειονότητα στην Ελλάδα;

«ΟΧΙ!» Δηλώνουν με αγανάκτηση και κραυγές όλοι οι επαγγελματίες πατριώτες, η τηλεόραση και οι εφημερίδες, το σύνολο του εθνικού κορμού και μαζί τους ολόκληρο το φάσμα των κοινοβουλευτικών πολιτικών κομμάτων, από τη Χρυσή Αυγή μέχρι ακόμα και το ΚΚΕ.

«ΟΧΙ!» Πρόσθεσε τελευταία και τη δική του φωνή στο εθνικόφρον προσκλητήριο ο Παναγιώτης Λαφαζάνης. «Στην Ελλάδα δεν υπάρχει εθνική σλαβομακεδονική μειονότητα». Τη δήλωση αυτή την επανέλαβε ο επικεφαλής της ΛΑΕ στη συνέντευξη που έδωσε στο χουντοκάναλο του Πλεύρη στις 2 Νοέμβρη φέτος. Και ο ναζιστής παρουσιαστής που συνομιλούσε με τον κ. Λαφαζάνη απέμεινε να τον θαυμάζει εκστασιασμένος.

Όμως, οι αγριοφωνάρες της εθνικιστικής αδιαλλαξίας δεν μπορούν να καλύψουν την πραγματικότητα. Σε δεύτερο χρόνο ακόμη και οι πιο έξαλλοι επαγγελματίες πατριώτες, τελευταία μέχρι και τηλεοπτικές εκπομπές του STAR, αναγκάζονται να ομολογήσουν πως στη Βόρεια Ελλάδα υπάρχουν αρκετά χωριά όπου οι κάτοικοι χρησιμοποιούν και σήμερα τη ντοπιολαλιά τους στον καθημερινό τους βίο. Πρόκειται για το «σλαβικό» ή «βουλγαρικό ιδίωμα», όπως το αποκαλούν οι ακραιφνείς «πατριώτες» που αρνούνται να πουν τη γλώσσα με το όνομά της: μακεδονική.

Τα χωριά, που μιλούν μακεδονικά, οργανώνουν πανηγύρια όπου ο κόσμος τραγουδά και χορεύει ακόμη και σήμερα σ' αυτή τη γλώσσα

και με αυτά τα τραγούδια. Και οι άνθρωποι που εκφράζονται έτσι, αρκετά συχνά μιλούν για συγγενείς που βρίσκονται από την άλλη μεριά των συνόρων, τη Δημοκρατία της Μακεδονίας. Αυτοί οι συγγενείς δεν μπορούν -παρά πολύ σπάνια και για πολύ λίγο- να επισκεφτούν το έδαφος της Ελλάδας. Πρόκειται για τους «μη Έλληνες το γένος» υπέργηρους αντάρτες του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας στον εμφύλιο πόλεμο και τους απογόνους τους. Και 70 χρόνια μετά τη λήξη του εμφύλιου δεν επιτρέπεται ακόμη η επιστροφή τους και η ένωση με τις οικογένειές τους.

Ένας από τους ακόμη πολιτικούς εξόριστους του εμφυλίου, ο υπερήλικας Καντζούρωφ -καταγόμενος από χωριό του Λερίν (Φλώρινα)- ήρθε για λίγες μέρες στην Ελλάδα το 2010, οπότε και μίλησε στο Αντιρατσιστικό Φεστιβάλ Αθήνας για τους «μη Έλληνες το γένος» που ακόμη δεν μπορούν να επιστρέψουν στα σπίτια τους. Τότε, τον είχε δεχτεί στο γραφείο του ο κ. Λαφαζάνης, βουλευτής εκείνο τον καιρό στον ΣΥΡΙΖΑ, και είχε καταθέσει κατόπιν, μαζί με άλλους βουλευτές του κόμματός του, σχετική ερώτηση στη Βουλή, ζητώντας τη δικαίωση των πολιτικών προσφύγων και των απογόνων τους. Από τότε έχουν περάσει μόλις 8 χρόνια. Αλλά ο κ. Λαφαζάνης έχει εν τω μεταξύ γοητευτεί από τα «εθνικά ακροατήρια». Και οι παλιοί αντάρτες παραμένουν αδικαίωτοι και οι οικογένειες, από τις δύο μεριές των συνόρων, ακόμη χωρισμένες.

Ίσως η πιο δυνατή καλλιτεχνική απεικόνιση αυτού του χωρισμού υπήρξε η σκηνή του γάμου στην ταινία του θόδωρου Αγγελόπουλου «Το μετέωρο βήμα του πελαργού», όπου οι μισοί συγγενείς είναι μαζεμένοι από τη μια μεριά του ποταμού, που συμβολίζει τα σύνορα, και οι άλλοι μισοί από την άλλη. Για 16 λεπτά που κρατά η σκηνή δεν ακούγεται λέξη. Η σιωπή των ηττημένων, που ακόμη περιμένουν αναγνώριση και δικαίωση, είναι εκκωφαντική. Και εκμηδενίζει όλο τον θορυβώδη συρφετό των φωνακλάδων Μακεδονομάχων υπερπατριωτών.

Οι εθνικά Μακεδόνες κάτοικοι της Βόρειας Ελλάδας το 1947-1949 στρατεύτηκαν μαζικά και με ενθουσιασμό με τους αντάρτες του ΔΣΕ και του ΚΚΕ που υπόσχονταν ισότητα δικαιωμάτων στη

μακεδονική μειονότητα. Υπολογίζεται πως οι Μακεδόνες και Μακεδόνισσες που εντάχθηκαν στον ΔΣΕ αποτελούσαν περισσότερο από το ένα τρίτο του συνόλου των ανταρτών και ανταρτισσών σε πανελλαδικό επίπεδο.

Γι' αυτό και οι Μακεδόνες υπέστησαν όλες τις συνέπειες της ήττας της Αριστεράς. Οι εθνικά Μακεδόνες μαχητές και μαχήτριες του αντάρτικου στρατού πέρασαν τη ζωή τους στην προσφυγιά στις ανατολικές χώρες. Την ίδια ώρα οι συγγενείς τους υπέφεραν τις διώξεις του χωροφύλακα και τον τρόμο του καταδότη στη μετεμφυλιακή Ελλάδα. Η γλώσσα τους μιλιόταν μόνο μέσα στα σπίτια και με πολλές προφυλάξεις. Και παρ' όλα αυτά, η μακεδονική γλώσσα, και μαζί η μακεδονική εθνική συνείδηση, δεν χάθηκαν, δεν ξεχάστηκαν.

Όταν το 1982, με τον νόμο Σκουλαρίκη, επέστρεψαν οι πολιτικοί πρόσφυγες του εμφύλιου, εξαιρέθηκαν οι «μη Έλληνες το γένος». Και αυτή η εξαίρεση δεν δείχνει μόνο τον τρόμο και την αναλγησία του ελληνικού κράτους. Είναι -ταυτόχρονα- και η ξεκάθαρη επίσημη ομολογία πως εθνικά μακεδονική εθνότητα υπάρχει. Και όχι μόνο υπάρχει, αλλά είναι και υπόδουλη. Ακόμη και σήμερα.

ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΚΕΔΟΝΕΣ ΣΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΠΟΥ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΚΕ ΑΠΟ ΕΛΛΗΝΕΣ ΑΝΤΑΡΤΕΣ ΚΑΙ ΒΟΥΛΓΑΡΟΥΣ ΚΟΜΙΤΑΤΖΔΕΣ. — ΠΩΣ ΕΞΕΛΛΗΝΙΖΟΝΤΑΙ ΒΙΑΙΑ ΟΙ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΙ ΠΛΗΘΥΣΜΟΙ

ΜΑΚΕΔΟΝΑ ΑΝΤΑΓΟΚΡΙΤΗ ΜΑΣ

Α*
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ. Νοέμβριος. — Είτε γιγαιώδης χωρίς σφαιροβόληση πώς παύω στη ζωή και την κατάσταση της μακεδονικής έθνοτητας έχουν λίγα

είνε ή ίδια. Ξέροντας τη Μακεδονική γλώσσα μπορείς αποωδήσετε τα συνενωθηθείς και με τους Σέρβους, όπως και με τους Βούλγαρους. Και τη γλώσσα αυτή τη μιλάνε και σή-

αυταλισητικά κράτη έφαγαν τα λυσοσκά τους και μπρόρεσαν ως ένα σημείο με τη φωτιά και με το σίδερο να διαστρεβλώνουν την συνείδηση ενός μέρους του πληθυσμού.

Μικρές μακεδονοπούλες που από τα πρωί ως το βράδυ δεν χάνουν άλλο από τη δουλειά (Βίτσι, Μακεδονία).

— Ε —
Οι πιο πολλοί απ' τους Μακεδόνες βρίσκονται σήμερα στη Δυτική Μακεδονία — γύρω στη Φλώρινα, Έδεσσα, Βέροια, Κοσοριά. Προσέχοντας λίγο και λίγο στις περιφέρειες αυτές θα βρεις ολοκληρω χωριά που τότε μιλούσαν Βουλγαρική ή Ελληνική, δηλαδή Βουλγαρικά και Ελληνικά παρασθαρμένα. Αυτό μη σ'αξενίζει. Δεν είναι η μητρική τους γλώσσα. Είναι αποτέλεσμα όπως τώπομε κίελας της καταπίεσης της Βουλγαρικής και της Ελληνικής μπουρζουαζίας σε διάφορες περιπτώσεις. Αυτό το διακρίνεις πολύ καλά όταν παρακολουθήσεις από κοντά τα σημερινά μέτρα της Ελληνικής Κυβέρνησης για τον εξελληνισμό του πληθυσμού. Αλλά γι' αυτό θα μιλήσουμε ιδιαίτερα.

Το πρώτο λοιπόν συμπέρασμα: Δεν έχουμε να κάνουμε με Έλληνες ή

Το μακεδονικό είναι ταυτοτικό ζήτημα για την Αριστερά στην Ελλάδα

Το 1925 το ελληνικό κράτος τύπωσε αναγνωστικό στα μακεδονικά (με λατινικούς χαρακτήρες) με σκοπό να χρησιμοποιηθεί στις πρώτες τάξεις του δημοτικού σε σχολεία της Δυτικής Μακεδονίας. Το αναγνωστικό, γνωστό ως «αμπετσένταρ» (δηλαδή «αλφαβητάριο») δεν χρησιμοποιήθηκε τελικά, μετά από πιέσεις της Βουλγαρίας και της Σερβίας, αλλά και των ελληνικών οργανώσεων της ακροδεξιάς, όλων εχθρών της εθνικής μακεδονικής χειραφέτησης.

Η τελευταία φορά που σε μια επίσημη ελληνική στατιστική αποτυπώθηκε -έστω και με πολλούς περιορισμούς- η έκταση στην οποία ομιλείται η μακεδονική γλώσσα, ήταν το 1928. Τότε είχαν καταγραφεί 82.000 σλαβόφωνοι στη Δυτική Μακεδονία. Ερώτηση για την εθνική τους συνείδηση δεν υπήρχε, θεωρήθηκε όλος αυτός ο πληθυσμός ως «Έλληνες». Έκτοτε, δεν υπήρξαν ποτέ διατυπωμένες

ερωτήσεις στις κρατικές στατιστικές που θα μπορούσαν να προκαλέσουν προβλήματα στην εθνική μυθολογία. Οπότε, διά της αποσιωπήσεως, οριστικοποιήθηκε πως «δεν υπάρχει σλαβομακεδονική μειονότητα στην Ελλάδα».

Αυτό υπήρξε θεμελιακό αξίωμα για την ελληνική Δεξιά. Το «Μακεδονία ξακουστή, του Αλεξάνδρου η χώρα, που έδιωξες τους Βούλγαρους κλπ. κλπ.» υπήρξε ανέκαθεν ο ύμνος της Δεξιάς και της στρατοκρατίας στην Ελλάδα. Το εμβατήριο αυτό επιχειρούνταν να τραγουδηθεί με το ζόρι από τους φαντάρους στο στρατό. Και κάθε φαντάρος με αριστερή προέλευση που σεβόταν τον εαυτό του, αρνιόταν να το τραγουδήσει, όσες ποινές και αν χρειαζόταν να υπομείνει.

Το μακεδονικό υπήρξε ταυτοτικό θέμα για την Αριστερά κάθε αναφοράς. Από τον ηγέτη του τροτσκισμού Παντελή Πουλιόπουλο, που δικάστηκε το 1925 για την υπεράσπιση της μακεδονικής μειονότητας κινδυνεύοντας με θανατική καταδίκη, μέχρι τα περίπου 5.000 μέλη του ΚΚΕ που εκτελέστηκαν στον εμφύλιο πόλεμο με το Γ΄ Ψήφισμα. Το μακεδονικό έφερνε το διαχωρισμό μεταξύ Δεξιάς και Αριστεράς στην Ελλάδα με ένα ποτάμι αίματος. Το Γ΄ Ψήφισμα του 1946 έστελνε στο απόσπασμα όποιον αναγνώριζε την ύπαρξη μακεδονικής εθνότητας στην Ελλάδα. Μεταξύ των 5.000 νεαρών εκτελεσμένων του Γ΄ Ψηφίσματος ήταν συχνά και εθνικά Μακεδόνες, όπως η Μίρκα Γκίνοβα, -«Ειρήνη Γκίνη» στην ελληνοποιημένη εκδοχή του ονόματός της- κομμουνίστρια δασκάλα και πρώτη γυναίκα που εκτελέστηκε στην Ελλάδα. Αλλά οι περισσότεροι εκτελεσμένοι ήταν ελληνικής συνείδησης, που κατέληξαν στο απόσπασμα μένοντας πιστοί στο διεθνιστικό τους καθήκον. Και που δεν δίστασαν να πεθάνουν προκειμένου να μην προδώσουν τις -τότε- διακηρύξεις του ΚΚΕ.

Τη μνήμη αυτών των κομμουνιστών ηρώων της συναδέλφωσης των λαών διασύρει η δήλωση Λαφαζάνη περί μη ύπαρξης μακεδονικής εθνότητας στην Ελλάδα. Απέναντι στη μνήμη αυτή στέκεται δειλό, μοιραίο και άβουλο αντάμα και το ΚΚΕ, που έχει ουσιαστικά εγκαταλείψει στη λήθη και τους Μακεδόνες μαχητές του ΔΣΕ που παραμένουν εξόριστοι και την αδικαίωτη μακεδονική μειονότητα.

Ιστορική αναδρομή

«Όταν έλθει ο μέγας πόλεμος, ως αφεύκτως θα συμβεί μετά τινά έτη, η Μακεδονία θα γίνει ελληνική ή βουλγαρική κατά τον νικήσαντα. Αν τη λάβωσιν οι Βούλγαροι, δεν αμφιβάλλω ότι θα είναι ικανοί να εκσλαβίσωσιν τον πληθυσμόν μέχρι των θεσσαλικών συνόρων. Αν ημείς την λάβωμεν, θα τους κάνωμεν όλους Έλληνας μέχρι της Ανατολικής Ρωμυλίας».

(Χαρίλαος Τρικούπης, από το Βήμα της Βουλής των Ελλήνων)

Τα πράγματα δεν εξελίχθηκαν τόσο απλά για τα κυρίαρχα εθνικά κράτη της Ελλάδας και της Βουλγαρίας. Απέναντι στα σχέδιά τους ορθώθηκε μια ολόκληρη επανάσταση των ταπεινών, η **Επανάσταση του Ίλιντεν το 1903**.

Η ξεχωριστή μακεδονική εθνική συνείδηση στην αρχή γεννήθηκε ανάμεσα σε νεαρούς μαθητές και σπουδαστές στα τέλη του 19ου αιώνα, στη Σαλονίκη και όχι μόνο, και οδήγησε στην ίδρυση της ΕΜΕΟ, της επαναστατικής μακεδονικής οργάνωσης του Γκότσε Ντέλτσεφ με επιρροές από το σοσιαλιστικό κίνημα. Η ομάδα αυτή κατάφερε να δημιουργήσει τους όρους που οδήγησαν στην Επανάσταση του Ίλιντεν, δηλαδή «του Προφήτη Ηλία», το 1903 στην οθωμανική Δυτική Μακεδονία. Αυτός ο κοινωνικός ξεσηκωμός

υπήρξε η γενεσιουργός πράξη του μακεδονικού έθνους.

Η μακεδονική εθνότητα ήταν αγκάθι και για τον ελληνικό, αλλά και για τον βουλγάρικο και σερβικό εθνικό μύθο. Γι' αυτό και δέχτηκε άγρια καταστολή και στις τρεις κρατικές οντότητες στις οποίες συμπεριλήφθηκε ως αποτέλεσμα των βαλκανικών πολέμων.

Οι Μακεδόνες πύκνωσαν με ενθουσιασμό τα αντάρτικα κινήματα της Γιουγκοσλαβίας και της Ελλάδας στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, πολεμώντας παθιασμένα και κατά της ναζιστικής κατοχής, αλλά και ενάντια στον βουλγαρικό στρατό που είχε καταλάβει τα εδάφη της σημερινής «Δημοκρατίας της Μακεδονίας» προσπαθώντας να ενσωματώσει τον πληθυσμό.

Και αν στην περίπτωση της Γιουγκοσλαβίας ο αγώνας αυτός οδήγησε σε μια εθνική δικαίωση, στην Ελλάδα η μακεδονική μειονότητα ως σήμερα είναι η ζωντανή εικόνα του «Ουαί τοις ηττημένοις».

Και σήμερα για ποιο λόγο να σκαλίζουμε το μακεδονικό;

Πολύ συχνά ακούγονται, ακόμη και μέσα στην Αριστερά, επιχειρήματα πως «η μειονότητα έχει αφομοιωθεί», «μόνο τη γλώσσα μιλούν κάποιοι, δεν σημαίνει πως έχουν και ανάλογη συνείδηση» ή ακόμα και «Πόσοι είναι πια οι σλαβομακεδόνες; Λίγες χιλιάδες ψήφους μόνο παίρνει το μειονοτικό κόμμα, το Ουράνιο Τόξο».

Είναι αστείο να λέγεται αυτό το επιχειρήμα στην Ελλάδα, όπου το κράτος έχει πετύχει να αναγνωρίζεται ως «εθνική μειονότητα» στην Τουρκία η ελληνική κοινότητα της Ιστανμπούλ, που αριθμεί κάποιες εκατοντάδες ανθρώπους, δύο χιλιάδες αν προστεθούν σ' αυτούς και οι ελληνικής συνείδησης κάτοικοι της Ίμβρου και της Τενέδου.

Παρά την αφομοιωτική πολιτική του ελληνικού κράτους και την απαγόρευση της χρήσης της μακεδονικής γλώσσας, οι άνθρωποι που

σταθερά θεωρούν τον εαυτό τους μέρος της μακεδονικής εθνικής παράδοσης στην Ελλάδα, στον ένα ή στον άλλο βαθμό, πρέπει να ανέρχονται σε αριθμό κάποιων δεκάδων χιλιάδων. Είναι δηλαδή τουλάχιστον τόσοσ πληθυσμός όσοσ και η ελληνική μειονότητα της Αλβανίας, για την οποία αναγνωρίζονται ήδη πάρα πολλά δικαιώματα στο αλβανικό κράτος. Και η τηλεόραση και οι εφημερίδες στην Ελλάδα φωνασκούν απαιτώντας περισσότερα δικαιώματα για τους Έλληνες της Αλβανίας. Ενώ παθαίνουν αμνησία για τα δικαιώματα των εθνικά Μακεδόνων στην Ελλάδα που δεν αναγνωρίζονται καν ως εθνότητα.

Και όλα αυτά στην εποχή της Συνθήκης των Πρεσπών των Τσίπρα-Ζάεφ, όπου το ελληνικό κράτος, με τις πλάτες του ΝΑΤΟ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιβάλλει ταπεινωτικούς όρους στη Δημοκρατία της Μακεδονίας. Όρους που συνιστούν ευθεία επίθεση στο δικαίωμα του αυτοπροσδιορισμού όχι μόνο μιας εθνικά καταπιεσμένης μειονότητας, αλλά και ολόκληρου του λαού του γειτονικού κράτους. Και η Αριστερά της Ελλάδας, το ΚΚΕ και η ΛΑΕ, τα προσπερνά αυτά και παραμιλά για «αλυτρωτισμό των Σκοπίων». Κατάντια...

Το ζήτημα του μακεδονικού έχει τεράστια αξία για να διεκδικηθεί ξανά από την επαναστατική αριστερά στην Ελλάδα. Όχι μόνο για τις κάποιες δεκάδες χιλιάδες εθνικά Μακεδόνες, αλλά κυρίως για τα εκατομμύρια των εργατών και εργατριών ελληνικής εθνικής συνείδησης. Το μακεδονικό ζήτημα είναι ο «σκελετός στη ντουλάπα» των εγκλημάτων του ελληνικού κράτους απέναντι στην κατατρεγμένη μακεδονική μειονότητα.

Δεν πρόκειται απλώς για περασμένα γεγονότα. Το μακεδονικό «ξυπνά τα αίματα» στην κυριολεξία με τα εθνικιστικά συλλαλητήρια που είδαμε λίγους μήνες πριν σε Αθήνα και Σαλονίκη -και όχι μόνο- και δίνει αφορμές για έξαλλο κήρυγμα εθνικιστικού και ρατσιστικού μίσους. Οι εργάτες και οι εργάτριες που θα κερδηθούν με την επαναστατική υπόθεση θα χρειαστεί να ξεκόψουν αποφασιστικά από τους εθνικούς μύθους και κάθε δεσμό με την αστική τάξη. Και το να απορρίψουν το εθνικιστικό παραμύθι για το μακεδονικό έχει κρίσιμη σημασία

στην πολιτική τους διαμόρφωση.

Η γνώση του μακεδονικού ζητήματος και η σωστή στάση πάνω στο θέμα είναι αποφασιστικός δείκτης της ωριμότητας της Αριστεράς και των πρωτοπόρων αγωνιστών και αγωνιστριών του κινήματος. Επειδή κανένας άνθρωπος και καμιά κοινωνική τάξη δεν μπορούν να καταφέρουν να αλλάξουν τον κόσμο αν δεν κοιταχτούν πρώτα στον καθρέφτη και πουν τα σύκα-σύκα και τη σκάφη-σκάφη.

Η διεκδίκηση των δικαιωμάτων της καταπιεσμένης μακεδονικής μειονότητας δεν είναι «αλυτρωτισμός». Η υπεράσπιση της κάθε καταπιεσμένης εθνικής και κοινωνικής ομάδας είναι θεμελιακό ζήτημα για την Αριστερά. Και το μακεδονικό είναι κάτι ακόμα παραπάνω: είναι ταυτοτικό μας στοιχείο, είναι η ίδια η ιστορία των δολοφονημένων μαρτύρων μας στο εκτελεστικό απόσπασμα.

Και όποιοι μέσα στην Αριστερά γυρνούν την πλάτη σ' αυτή την ιστορία, δεν κάνουν απλώς μια υποχώρηση προκειμένου να κερδίσουν τα υποτιθέμενα «εθνικά ακροατήρια». Αντίθετα, διαβαίνουν τον Ρουβίκωνα και περνάνε απέναντι πολιτικά, προσχωρούν στο στρατόπεδο των εκτελεστών της Μίρκα Γκίνοβα και των συντρόφων της, στο στρατόπεδο των διωκτών της Αριστεράς.

Το μακεδονικό είναι το αιματοβαμμένο και ηρωικό κομμάτι της ιστορίας της Αριστεράς στην Ελλάδα. Το ίδιο και η ξεχασμένη μακεδονική επανάσταση του Ίλιντεν. Που δεν είναι μόνο τμήμα της δικής μας παράδοσης και περηφάνιας. Είναι και προαναγγελία της Κόκκινης Βαλκανικής Ομοσπονδίας που μια μέρα θα καταργήσει τα σύνορα-πληγές στο κορμί των Βαλκανίων.